

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної
теорії

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ»
 на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	“Управління персоналом міжнародних корпорацій”
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Ступінь вищої освіти	Бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання,
 посада
праці та економічної теорії

Шаповалов Віталій Олегович
к.е.н., доцент
доцент кафедри управління персоналом, економіки

Контактний телефон	+38-050-30-52-362
Електронна адреса	shapovaloff79@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.ypep.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою навчальної дисципліни «Економіка людського капіталу» є поглиблення у здобувачів економічного розуміння процесів формування, розвитку та ефективного використання людського капіталу, а також його ролі у підвищенні продуктивності праці, інноваційній діяльності підприємств, конкурентоспроможності економіки та соціально-економічному розвитку в сучасних умовах.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., семінарські заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Проблемно-порівняльний метод висвітлення матеріалу, кейсові-пошукові методи, дискусійно-діалогові методи, методи візуалізації
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Економіка праці та соціально-трудова відносини, Політика зайнятості та ринок праці, HR-аналітика та прогнозування
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР02. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПР03. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР04. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.</p> <p>ПР07. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>ПР09. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>ПР17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>ПР21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>Додатковий програмний результат освітньої компоненти</p> <p>ДПР. Уміти аналізувати процеси формування та розвитку людського капіталу, оцінювати економічну ефективність інвестицій у людський капітал і визначати їх вплив на продуктивність праці, інноваційну діяльність підприємств та економічний розвиток.</p>	<p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, наукових узагальнень.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК01. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК03. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>СК05. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>Додаткова компетентність освітньої компоненти</p> <p>ДСК. Здатність застосовувати економічний підхід для аналізу процесів формування, інвестування та ефективного використання людського капіталу на рівні підприємства та національної економіки.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1: Людський капітал у сучасній економіці		
<p>Тема 1. Людський капітал: сутність, структура та еволюція концепції</p>	<p>Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.</p>	<p><i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми</i></p> <p><i>Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i></p> <p><i>Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i></p>
<p>Тема 2. Формування людського капіталу: освіта, професійна підготовка та здоров'я</p>	<p>Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.</p>	<p><i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми</i></p> <p><i>Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i></p> <p><i>Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i></p>
<p>Тема 3. Людський капітал і ринок праці</p>	<p>Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.</p>	<p><i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми</i></p> <p><i>Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i></p> <p><i>Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i></p>
<p>Тема 4. Людський капітал, нерівність доходів і соціальна мобільність</p>	<p>Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.</p>	<p><i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми</i></p> <p><i>Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою.</i></p> <p><i>Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i></p>
<p>Тема 5. Державна політика розвитку людського капіталу</p>	<p>Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання</p>	<p><i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми</i></p>

	завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою. Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i>
Модуль 2. Інвестиції та розвиток людського капіталу		
Тема 6. Інвестиції в людський капітал: сутність, форми та механізми	Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою. Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i>
Тема 7. Економічна ефективність інвестицій у людський капітал:	Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою. Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i>
Тема 8. Оцінювання людського капіталу: методи, показники та індикатори	Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою. Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i>
Тема 9. Людський капітал підприємства та корпоративні стратегії його розвитку	Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою. Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i>
Тема 10. Інновації, технологічний розвиток і людський капітал у цифрову епоху	Виконання домашнього завдання; робота на практичних заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<i>Завдання 1. Підготувати доповідь за питаннями теми Завдання 2. Виконати практичне (аналітичне) завдання за темою. Завдання 3. Виконати тестування за темою.</i>

Інформаційні джерела

1. Турило, Анатолій Михайлович. Цінність людини і людський капітал - фундаментальні чинники фінансово-економічного розвитку суб'єктів господарювання [Текст] : навч. посіб. / Турило А. М., Турило А. А. - Кривий Ріг : Роман Козлов [вид.], 2022. - 132] с.
2. Людський капітал в інноваціях, адаптації, потенціалі макро- та мікрорівня [Текст] : [монографія] / [О. З. Апостолук та ін.] ; за ред.: М. М. Шкільняка, Д. Павліщи, А. М. Турила. - Тернопіль : Крок, 2022. - 609 с.
3. Онищенко В. П. Людський і соціальний капітал України в період її післявоєнного відновлення [Електронний ресурс] / В. П. Онищенко // Економіка України. - 2023. - № 1. - С. 3-19. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2023_1_3
4. Плаксюк О. Людський капітал як фактор підвищення ефективності та конкурентоспроможності компанії [Електронний ресурс] / О. Плаксюк, В. Горватова, О. Якушев // Академічний огляд. - 2023. - № 1. - С. 160-174. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2023_1_13
5. Круглов В. В. Державна політика відновлення людського капіталу України в післявоєнний період [Електронний ресурс] / В. В. Круглов, Д. А. Терещенко // Освітня аналітика України. - 2023. - Вип. 2. - С. 21-33. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/educanalukr_2023_2_3
6. Гноєвий В. Г. Формування людського капіталу як фактору забезпечення економічного зростання [Електронний ресурс] / В. Г. Гноєвий, О. М. Корень, В. С. Татарінов // Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки. - 2023. - Вип. 3. - С. 7-12. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaupe_2023_3_3
7. Головніна О. Г. Деякі аспекти управління розвитком людського капіталу [Електронний ресурс] / О. Г. Головніна, О. Л. Гальцова, Т. В. Сьомкіна, С. С. Слава // Приазовський економічний вісник. - 2023. - Вип. 1. - С. 22-31. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/priaev_2023_1_6
8. Даценко В. В. Теоретико-методологічні основи формування національної стратегії у відтворенні людського капіталу [Електронний ресурс] / В. В. Даценко, Д. В. Калмиков. // Ефективна економіка. - 2024. - № 8. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_8_65

9. Близнюк В. М. Вплив цифровізації на формування людського капіталу: виклики та можливості [Електронний ресурс] / В. М. Близнюк // Часопис економічних реформ. - 2024. - № 4. - С. 6-16. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2024_4_4

10. Сіденко С. Сучасні тенденції розвитку людського капіталу в глобальному середовищі [Електронний ресурс] / С. Сіденко // Демографія та соціальна економіка. - 2024. - № 2. - С. 25-43. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dse_2024_2_4

11. Розвиток людського капіталу: на шляху до якісних реформ [Текст] : реформа сфери охорони здоров'я, освіта, стан розвитку науки, міграція, соціальна політика, людський та соціальний капітал, Україна між Європою та Азією : [аналіт. доп.] / [кол. авт. аналіт. доп.: Ольга Пишуліна та ін.]; Центр Розумкова. - Київ : Заповіт, 2018. - 367 с.

12. Коломієць, Вікторія Миколаївна. Розвиток людського капіталу національної економіки: інституціональний підхід [Текст] : монографія / В. М. Коломієць ; Дніпров. нац. ун-т залізн. трансп. ім. В. Лазаряна. - Дніпро ; Мелітополь : Колор Принт, 2019. - 358 с.

13. Головніна, Олена Германівна. Управління людським капіталом: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Головніна Олена Германівна ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування. - Київ : НУБіП, 2019. - 473 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Економіка людського капіталу» включає у себе:

- загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає в себе дистанційний курс в середовищі Moodle.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

• **Політика оцінювання здобувачів вищої освіти:** завдання, які здаються із суттєвим порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf>

• Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

• Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

• **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим компонентом. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню згідно розкладу консультацій. За об'єктивних причин здобувач може скористатися правом на навчання за індивідуальним графіком з вільним відвідуванням навчальних занять.

• Порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком з вільним відвідуванням навчальних занять https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por_navch_ind_gr.pdf

• **Політика щодо академічної доброчесності:** студенти мають свідомо дотримуватися принципів академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо. Відповіді (усні або письмові) на ключові питання теми з використанням підручників (їх ксерокопій) та мобільних девайсів не дозволяються. Мобільні пристрої дозволяється використовувати в процесі заняття для пошуку відповідей на додаткові питання. Користуватися допомогою сторонніх осіб для виконання навчальних завдань заборонено.

В ПУЕТ діють:

• Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf.

• Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf

• Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf>

• **Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**

• Положення про порядок перерахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

• Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

• Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

• **Політика вирішення конфліктних ситуацій:**

- Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf
- Положення про уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/poloz-pro-upos-corrup.pdf>
- Положення про політику протидії дискримінації, сексуальним домаганням та підтримки рівності https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/02/polozh_protidiia_dyskr.pdf
- **Політика підтримки учасників освітнього процесу:**
- Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>
- Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>
- Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>
- Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): виконання домашнього завдання (20 балів); робота на практичних заняттях (10 балів); виконання завдань дистанційного курсу (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-10): виконання домашнього завдання (20 балів); робота на практичних заняттях (10 балів); виконання завдань дистанційного курсу (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання та успішний захист творчого індивідуального завдання	5-10
	Підготовка презентації за окремим питанням або темою	3-5
	Підготовка відеоролика навчального характеру	3-5
	Підготовка та захист реферату	3-5
	Результати неформальної освіти	до 20
2. Науково-дослідна	Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-10
	Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	Участь у роботі студентських наукових гуртків	5
	Публікація результатів власних досліджень у наукових виданнях (тези, стаття)	до 20

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни